

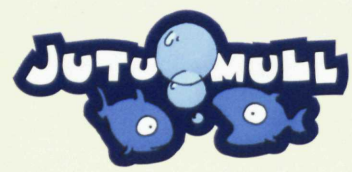
Nr 1

Jaunar 2007

TRAFIKE

Pühademõll on selleks korraks läbi. Nüüd on kõigil aega oma kingitustest rõõmu tunda – uusi raamatuid lugeda, nukkude ja legodega mängida, filme vaadata.

Põhja-põder Tõnu sai jõuludeks suusad. Ta on väga eevil – just täna läheb ta metsa oma uute suuskadega proovisõitu tegema! Ent kui põder on suusad endale alla pannud, märkab ta, et nendega on midagi viltu. Vähe sellest, et suusad on eri värvi, tahavad need ka täiesti ise suunas sõita! Sinine suusk libiseb põhja ja punane lõuna poole.

Tõnu on nõutu. Miks kinkis küll jõuluvana talle sellised imelikud suusad? Kuidas ja kuhu ta nüüd nendega sõitma peab? Tõnu mõtleb ja mõtleb, kuni taipab ja ütleb...

Mida Tõnu ütleb?

Toimetus ootab vastuseid 19. jaanuarini meiliaadressil taheke@taheke.ee või lahtisel postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Vastusele lisa **kindlasti** oma nimi, vanus ja aadress!

Seekord on nupukamatele vastajatele auhindadeks Roald Dahli raamat „Nõiad“ kirjastuselt Draakon ja Kuu ning „Minu esimene tutvus kuulsate kangelastega“ kirjastuselt Valgus.

...

Detsembrikuu jutumullimängus tuli välja mõelda, mida hõikab loomasõbrast jõuluvana päkapikke ründavale kassile.

Joonistanud Hillar Mets

Võiduvastused

Jõuluvana hüüatab: „Kas sa jõulurahust pole kuulnud, kulla kiisu?“

Kaisa Kullas (7 a), Tartu

Jõuluvana hüüab: „Lase kohe mu sõbrad lahti! Muidu ma pole enam looma sõber!“

Keiu Vaikna (9 a), Tallinn

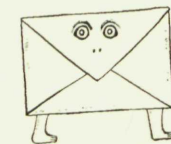
Ergutusauhind

Jõuluvana hõikab: „Kass, ära püüa minu armsaid päkapikke, need pole hiired! Kingin sulle jõuluks prillid.“

Joonatan Huma (8 a), Lasva

Võiduvastuste saatjad saavad auhinnaks Roald Dahli raamatu „Charlie ja Suur Klaaskabiin“ kirjastuselt Draakon ja Kuu ning Sven Nordqvisti raamatu „Vaene Pettson“ kirjastuselt Koolibri.

Ergutusauhinnaks on seekord Luc Bessoni jutukas „Artur ja keelatud linn“ kirjastuselt Pegasus. **Palju õnne!**

MINA
OLEN AUHIND
JA TULEN
POSTIGA!

DELFI
TÄHEKE
taheke.delfi.ee

WWW.LASTEKAS.EE

SISUKORD

Jutumull.....	2
Uudised.....	3
Luuletused <i>Wimberg, Aino Pervik</i>	4
Hendrik ja suusad <i>Andrus Kivirähk</i>	6
Hiljaks jäänud päkapikk <i>Kerttu Soans</i>	8
Raamat	
Imelised seiklusjutud piltides <i>Wimberg</i>	10
Võistlus.....	12
Loodus	
Talveaeg <i>Olev Merivee</i>	14
Meisterdus.....	15
Ohoo!	
Kuidas linnad endale nimed said <i>Tauno Vahter</i> ..	17
Nali.....	18
Arva ära!.....	19

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse address:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 6 463 697

Peatoimetaja Piret Raud
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Tähekest saab tellida otsekorralduslepinguga
www.tellimine.ee
telefon 6 662 535

Esikaane on joonistanud Hillar Mets.

TÄHEKEST TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

SUPERLUMEMEMM 2007

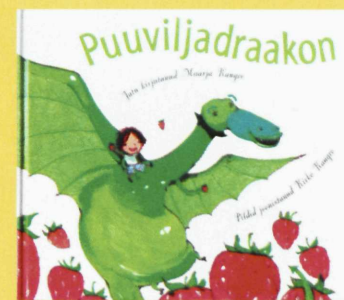
Juba teist aastat järjest korraldavad Täheke ja Delfi lastele lumememme tegemise võistluse. Võistlusel osalemiseks on vaja teha üks mõnus lumememm, seda pildistada ning saata foto meiliaadressile laps@delfi.ee. Foto võib saata ka postiga Tähekesse toimetuse aadressil. Kindlasti on pildile vaja lisada memmemeistri nimi, vanus ja aadress, sest toredamate lumememmede tegijaid ootavad lahedad auhinnad. Võistlusest võivad osa võtta kõik – nii lapsed, nende vanemad kui ka vanavanemad või ka hoopis terved lasteaiarühmad.

Kui aga juhtub selline õnnetus, et Eestimaad tabab lumepuudus, siis tasub pildialbumist üles otsida fotod varem meisterdatud memmedest ning saata võistlusele hoopis need. Parimad pildid ilmuvad nii Tähekesse ajakirjas kui ka Delfi lasteleheküljel. Võistlus kestab 15. veebruarini 2007.

SELGUS AASTA ROSINA AUHINNA VÕITJA

Eelmise aasta detsembrikuus kuulutas Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus välja Aasta Rosina auhinna võitja. Aasta Rosina austav tiitel antakse kõige omanäolisemale või üllatavamale lasteraamatule. 2006. aastal osutus selleks ödede Maarja ja Kirke Kangro „Puuviljadraakon“. Täheke õnnitleb raamatu autoreid kogu südamest ja soovitab kõigil lastel seda lugeda!

Wimberg

SUUR RÕÕM KÖÖGIS 1

EKS ON JU KENA KAEDA, KUI
TRAMBIB POTIS PUDRUNUI!
SIIS PÄRAST NUIA TÄHTSAT TÖÖD
KÕHU PUDRUST PUNNI SÖÖD!

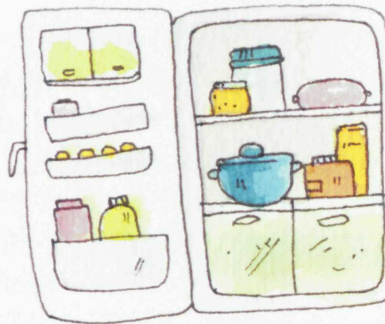
NÄM-NÄM-NÄM!

Wimberg

SUUR RÕÕM KÖÖGIS 2

ON KÖÖGIS KAPIS JÄÄTEE –
EI KAUAKS SINNA JÄÄ SEE!
NII VAHVALT TEEB SEE MULL-MULL,
KUI TEED SA ISE KULL-KULL!

KULL-KULL-KULL!

Wimberg

SUUR RÕÕM KÖÖGIS 3

ON KAPIS VEEL KA VORST JA VÕI
JA PALJU MUUD, MIS EMA TÕI,
KUID PRAEGU OTSIB MINU PILK,
KUS EILSEST JÄÄNUD SUPITILK.

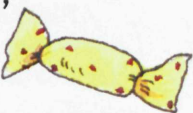
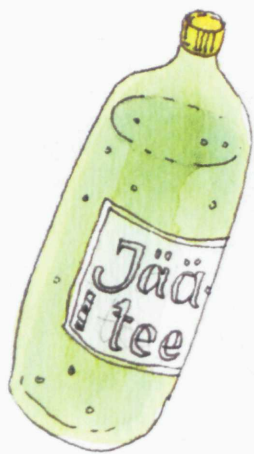
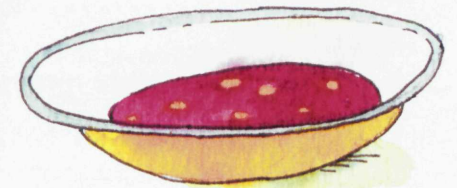
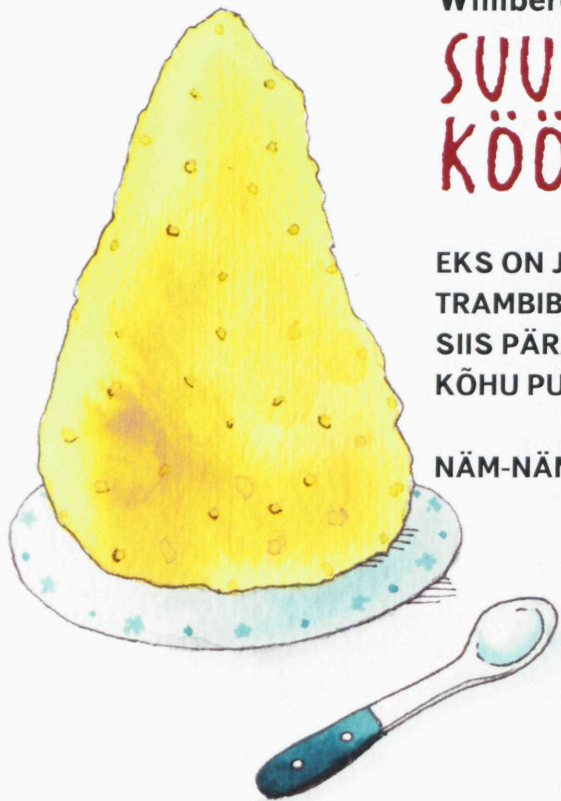
LÜRP-LÜRP-LÜRP!

Wimberg

SUUR RÕÕM KÖÖGIS 4

LAUALT KAUSIST VÕTTA SAAD
KOMME, KUS SEES MARMELAAD.
KÜLLALT MULLE EI SAA NEIST,
KERKIB KUHI PABEREIST!

KRÕP-KRÕP-KRÕP!

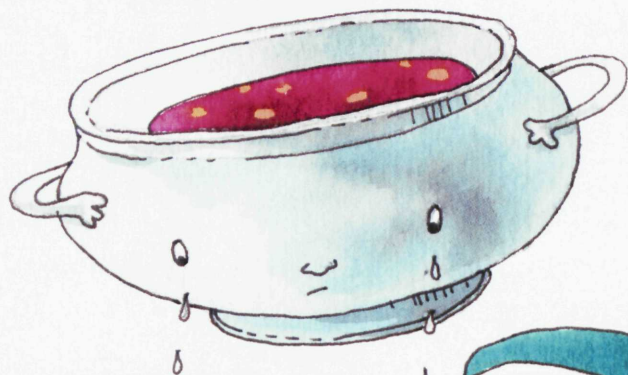

Aino Pervik

SUPITIRINA KURTMINE

PISARSILMIL SUPITIRIN

NUUKSUS: „ÕUDNE ON SEE VIRIN!
PORGAND VASTIK, KAPSAS VÄKK,
KLIMP ON JÄLE JAHUKÄKK!
MIKS EI UJU MINU SEES
KARTULIKRÕPS JÄÄTEES?”

Aino Pervik

SUPIKULBI UNISTUS

TÖÖPOSTIL OLEN TÕESTI KULP,
KUID SÜDAMES MA OLEN TULP,
KES HÖLJUB PEENRAL TEISTE SEAS,
KEL VÄIKE LIBLIKAS ON PEAS.

Aino Pervik

HÄRRA TEE JA PROUA KOHVI TALVEPIKNIK

PROUA KOHV JA HÄRRA TEE

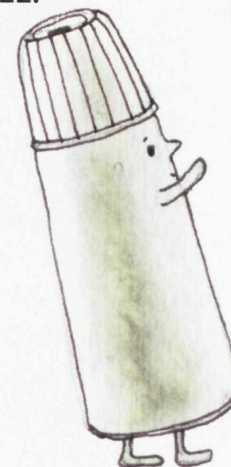
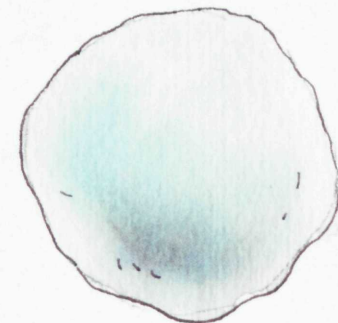
PANID SELGA UHIUUED
SÄDELEVAD TERMOSKUUED,
SUUSAD ALLA, KEPID KAASA,
SUUSATASID ÜLE AASA,

SÕITSID ÜLE METSATEE.

KUUSE ALL HEAD KOHTA TEADSID,
PIKNIKULE ENNAST SEADSID.
PROUA VOOLAS KRUUSI SISSE,
KRUUSI ROOSAVÄRVILISSE.
HÄRRA TEGI LUMEPALLI,
VÕTTIS SIHIKS PROUA KALLI.

PROUA KILKAS: „HÄRRA TEE!”

KILKAS: „APPI! ÄRA TEE!”

Joonistanud Anu Kalm

Andrus Kivirähk

HENDRIK JA SUUSAD

Hendrik sai jõuluvana käest suusad.

„Kas pole ilusad!” kiitis ema. „Nüüd hakkad suusatamas käima.”

Hendrik uuris oma kingitust. Varem tal suuski polnudki, oli ainult kelk. See oli suur ja lai ning punane nagu moosiga üle valatud pannkook. Ükskord oli kelk vastu kivi sõitnud ja sellepärast oli tal väike auk sees. Kui kelku eemalt vaadata, jäi mulje, nagu pilgutaks ta lõbusalt silma.

Hendriku arvates sarnanes kelk vanaisaga, kes oli ka paks ja alati sõbralik.

Suusad on hoopis teistsugused. Nad on pikad, kõhnad ja otsast teravad. Peale suuskade oli jõuluvana Hendrikule kinkinud ka kepid. Need on veel peenikesemad. Hendrikule meenutasid nad ühte tuttavat vanatädi. See oli ka kõhn nagu puuoks, kileda häälega ja väga kuri. Kui talle külla mindi, siis pakkus ta alati riisi ja oli vihane, kui Hendrik seda ei söönud.

„Saan nende toigastega veel vaeva näha,” mõtles Hendrik ja põrnitses suuski ning keppe. „Neid on neli, aga mina olen üksi. Kuidas ma neist küll jagu saan?”

Järgmisel päeval otsustasidki isa ja ema, et Hendrik peab suusatama minema.

„Sõitke metsa ja suusatage paar tundi, ma teen niikaua lõuna valmis,” pakkus ema.

Isa nii kaugele minna ei viitsinud.

„Lähme algul parki,” arvas ta. „Las poiss enne ikka natuke harjutab.”

Juba trepist alla minek oli raske. Suusad ajasid end harali nagu kaheksajala haarmed ja kriipisid küüntega seinu.

Pargis aitas isa Hendrikule suusad jala otsa ning sidus kepid käte külge.

„Suusata nüüd,” ütles ta. Isal endal suuski polnud, tema tammus niisama jalalt jalale.

„Miks sina suuski kaasa ei võtnud?” küsis Hendrik.

„Minu suusad on kadunud,” vastas isa rõõmsalt. „Kohe, kui kool ja suusatunnid läbi said, kadusid ära. Juba viisteist aastat on kadunud, kes neid enam üles leiab! Aga sina suusata, mis sa seisad? Niimoodi hakkab külm.”

Hendrik proovis jalgu liigutada. Kohutav! Talle tuli meelde üks film neegerorjadest, kes pidid kõndima, ahelad jalgade ümber. Hendrik tundis ennast täpselt samasuguse vaese orjana. Või siis vangina, kellele kinnitatakse jala külge raske pomm, et ta ei saaks jooksu pista. Või mis siin üldse jooksmisest rääkida! Hendrik suutis astuda ainult paar sammu, siis läksid suusad risti ja ta kukkus pikali.

„Sa ära kõnni, vaid liugle,“ õpetas isa Hendrikut püsti aidates.

Hea öelda! Nina hakkas tilkuma, Hendrik tahtis nuusata, aga kus sa saad, kui sulle on kurjavaimu kepid käte ümber seotud! Hendrik päästis käe lahti, nuuskas, tahtis siis keppi maast üles tõsta, aga libises ja kukkus uuesti.

„Proovi veel,“ ütles isa.

Hendrik proovis. Väga aeglaselt edasi komberdades õnnestus tal viimaks üks tiir ümber raagus sirelipõosa sõita. Siis läksid suusad jälle risti.

Isa ohkas kaastundlikult.

„Tead mis, lähme ja joome parem kohvikus kakaod,“ pakkus ta.

Kohvikus oli soe ja tore, aga suusad tegid sealgi pahandust. Hendrik oli nad kenasti seinajale püsti pannud. Korruga kukkusid aga suusad kolinal ümber ja virutasid ühele kohvi joovale vanamehele vastu pead.

„Mis see tähendab?“ hüüdis kohvikupidaja. „Kes need suusad siia tõi?“

„Vabandust!“ pomises isa. „Ma palun tõesti andeks!“

Nad lõpetasid kiiresti oma kakao ja põgenesid kohvikust.

„Kuidas läks?“ hüüdis ema, kuuldes isa ja poega tulemas.

„Ellu jäime,“ vastas Hendrik.

Isa sidus suusad ja kepid jämeda nõõriga kinni ning pistis seinakappi. Suuskade kõverad otsad irvitasid pimedusest nagu hundi lõuad. Isa lõi ukse kinni.

„Homme ma lähen kelgutama,“ ütles Hendrik.

Kerttu Soans

HILJAKS JÄÄNUD PÄKAPIKK

Päkapikk Kroogu tõmbab jooksu pealt karupükse jalga. Ta on sisse maganud! Kuu aega sisse maganud!

„Need olid sinu esimesed jõulud,“ ütleb Kroogu ema päkapikk Hilja. „Sinu eksamitöö, võiks öelda. Ja mida teed sina? Magad sisse! Jääd kuu aega objektile hiljaks! Ah, olgu, mis siin ikka pahandada, praegu on iga minut arvel. Mari ja Jüri on ilma ühegi kommita juba kuu aega oodanud. Kujutad sa üldse ette, mida tähendab jõulukuu ilma ühegi kommita sussis, ilma ühegi kommita isegi aknalaual?“

Kroogu haarab naela otsast võtme ja kihutab kommilennukite angaari. Angaaris toimub rahulik ümberhäälestumine: päkapikud värvivad lennukeid kollaseks ja peavad läbirääkimisi tibu-

dega, kes samu sõiduvahendeid munadepühade ajal kasutavad. Kroogu tormab kõigist mööda otse oma punasevalgetäpilisest lennukisse ja... juba ta lendabki Mari ja Jüri juurde. On pime jaanuarikuu öö.

Samal ajal on Mari ja Jüri ema Anne elutoas küürakil ning joonistab valge kriidiga põrandale pisikesi jalajälgi, mis võiksid päkapikule kuuluda. Põrandalaudade vahelt leiab ta kollaseks pleekinud kuuseokka – see on kõik, mis on jäänud pidulikust jõulukuust. Seekordsetel jõuludel ei toonud päkapikk tema lastele ühtki kommi, ühtki õuna, ühtki münti, isegi ühtki udusulge ei toonud päkapikk tema lastele. Ema Anne ohkab sügavalt. Mille eest tema tublisid lapsi niimoodi karistati? Olgu, on ema Anne otsustanud. Sellist ülekohtu tema oma lastele teha ei lase. Ja ema peas küpses päeval plaan, mida ta nüüd, öösel, täide viib. Et pisutki päkapiku moodi välja näha on ta endale pähe tõmmanud punase mütsi ja vööle sidunud punase põlle ning roomab nüüd kriidiga jälgi tehes mööda põrandat. Põlletaskud on tal täis komme, need kavatseb ta aknalaual juba kuu aega tühjalt seisnud sussidesse pista. „Kui ei tule päkapikk, siis tulen mina!“ ütleb ta otsustavalt ja joonistab edasi. Ta on juba peaaegu aknalaua juurde jõudnud, kui tuppa tuhiseb punasevalgetäpiline lennuk, kihutab ema Annest mööda ja jõuab esimesena aknalaua juurde. Kii- resti laseb Kroogu lennukist alla sada kommikotti, mis otsejoones sussidesse kukuvad ja kui need on täis, siis aknalauale potsatavad. Viimasena raputab Kroogu tühjaks pähklikoti. Üks pähkel

puudeneb põrandale ja veereb põrinal ema Anne joonistava sõrme pihta.

„Aih!” kiljatab ema Anne, kuigi tal valus ei ole, ja jääb hämmeldunult pätklit vaatama. Tekkinud segadust ära kasutades vihiseb päkapikk Kroogu lennukiga läbi toa ja – läinud ta ongi! Ema Anne tõstab pilgu aknalauale ja näeb seal ennenägematut kommade küllust. Ta ehmub sedavõrd, et punane põll sõlmest lahti jookseb ja põrandale vajub, sinna kukub ka punane müts. Igaks juhuks ema enam aknalaua poole ei vaata. Ta jookseb kiiresti magamistuppa ja poeb isa Harald kaisu. Mine tea, mis unenägu see olla võib, mõtleb ta kergelt värisedes.

Hommikul on Maril ja Jüril sussides komme rohkem kui kellelgi eales on olnud. Suurt punast mütsi ja komme täis taskutega põlle põrandalt leides ei jõua nad ära imestada, kuidas nii väikeste jalajälgedega päkapikul nii suured riided said olla! „Ju päkapikk sellepärast nii palju hiljaks jäigi, et pidi endaga hiiglase riideid kaasa vedama,” lahendavad lapsed küsimuse. Ema Anne aga mõistatab omaette, kuidas päkapikk sai tulla nii, et ise ühtki jälge maha ei jätnud. Isa Harald aga muigab, nähes, et maha kukkunud punase mütsi küljes on tema armsa naise Anne kuldne juuksekarv.

Samal ajal on Kroogu juba kommilennukite angaari jõudnud ja oma lennuki kollaseks värvinud. Just allkirjastab ta kevadpühade lepingut tibuga, kellele paneb südamele, et see pühademunadega kindlasti õigel ajal Mari ja Jüri juurde jõuaks.

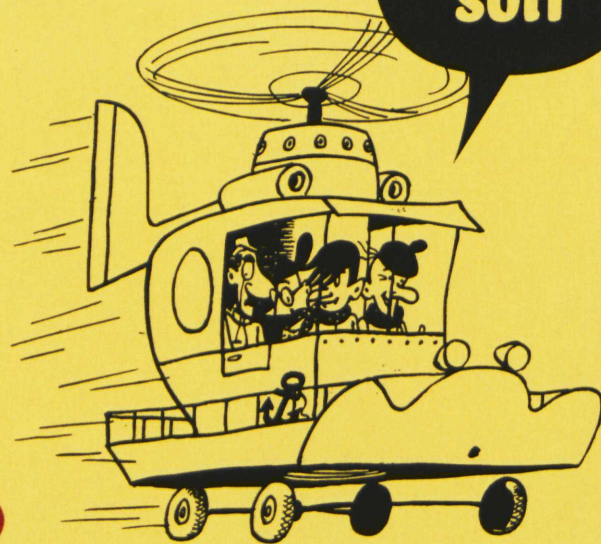

Joonistanud Urmas Viik

**PROOVI-
SÕIT**

IMELISED SEIKLUSTUTUD PILTIDES

Ma olen praegu juba päris suur poiss, 27-aastane. Tegelikult täitsa mees, mis poiss enam! Aga mul on siiani meeles paljud raamatud, mis mulle lapse-
na väga meeldisid. Raamatud käisid minuga kaasas igal pool. Isegi sööma hakkamine polnud enne mõeldav, kui taldriku kõrval oli hea raamat, mida söömise ajal lugeda. Kui maal olin, võtsin raamatu ka heinamaale kaasa. Vanaisa tegi heina, mina te-
gin ka – aga vahepeal puhkasin ja lugesin raamatut.

Osa sellistest raamatutest muutusid suure lap-
pamise tagajärjel päris kapsaks. Räägin nüüd küll
kõigile: hoidke raamatuid! Aga kas
mina lapsena hoidsin? Ei hoidnud!
Ikka käänasin neid igatepidi,

TERE,
KAPSAS! MIKS
SANII KURB
OLED?

MA EI
OLE KAPSAS,
VAID HEA
RAAMAT!

sodisin neisse autosid, sälgutasin kääridega lehti, värvisin pilte. Aga see kõik oli... nagu eriline tun-
nustusavaldus raamatule! Kui nüüd oma lapsepõl-
veraamatuid vaatan, siis pean tunnistama: ainult
igavad neist näevad veel praegugi välja nagu uued.
Seevastu headel raamatutel on ammu kaanedki
küljest ära kukkunud. Kapsaks kulumine, täis so-
dituks saamine on heade raamatute saatus.

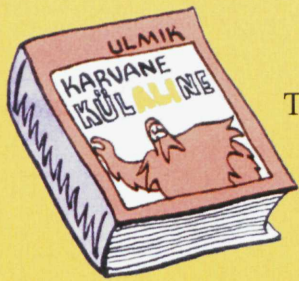
Üks kirjanik, kelle raamatuid niimoodi kap-
sastasin, oli koomiksikunstnik Olimar Kallas (1929–
2006). Siis kui ma väike poiss olin, ilmus Eestis
koomiksiraamatuid haruharva. Seepärast oli iga
selline kohe suur õnn ja rõõm. Lastele ikka meeldib
pilte vaadata. Ja kui lugu on põnev, tegelased mu-
hedad ja tekst naljakas, on see kohe neljakordne
õnn ja rõõm.

Kallas kirjutas-joonistas kokku viis koomik-
siraamatut seitsme looga: „3 lugu”, „Proovisõit”,
„Seiklus Sekontias sundmaandumisega Pelikani-
saarel”, „Kevadriller” ja „Parem käsi tegutseb”.
Kõigist neist raamatutest leiab seiklemas tege-
laskonna, kuhu kuuluvad Ulmik, Tundel, Kraaps,
Noonius, Krahv, Pontšik, Beebilõug jt. Lisaks tegut-
sevad nad ka koomiksis „Ootamatu pärandus”, mis
raamatusse ei jõudnud, vaid ilmus ajalehes.

Lugude peategelasteks on neli sõpra: Ulmik,
Tundel, Kraaps ja Noonius. Ulmik on kirjanik. Ta
on lõbus ja hakkaja, aga ka üsna põikpäine sell.
Tundel on mardikateadlane ja jagab üldse igasugu
looduseasju. Kraaps on edeva iseloomuga rätsep,
alguses lausa päris isekas. Ta näeb alati välja
väga peen: ikka näpitsprill ninal ja uhke lõike-
ga kuub seljas. Noonius on insener ja leiutaja.

Tema kuulsaim leiutis on lennumasin MÕV (Maa-Õhk-Vesi). Kallase üks kuulsamaid koomikseid „Proovisõit” jutustabki MÕV-i proovisõidust ja hädamaandumisest metsikus looduses.

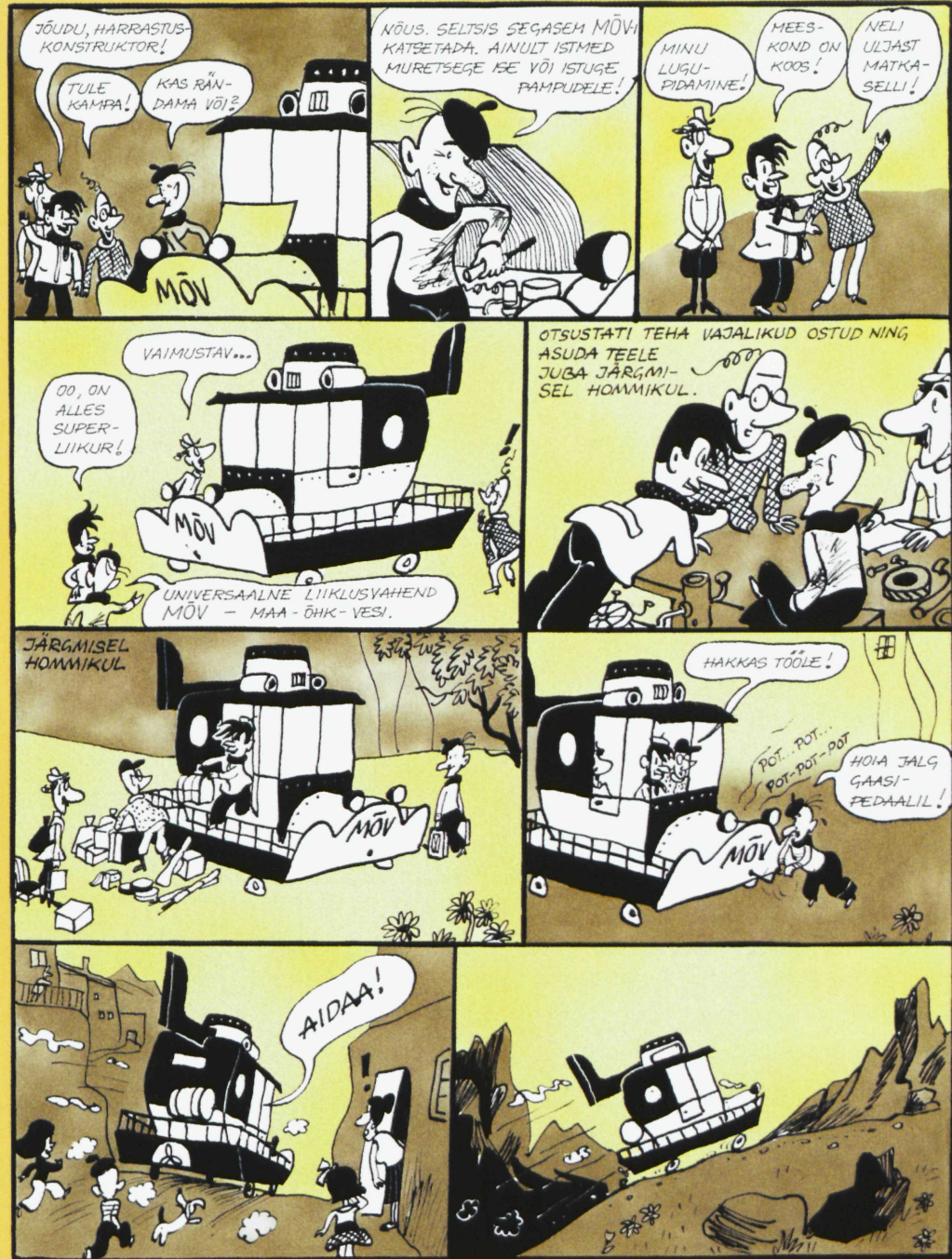
Pontšik, Beebilõug ja esialgu ka Krahv on pahad tegelased. Pontšik on pontsakas mehike, kellel on kogu aeg mingi kahtlane äri käsil. Beebilõug on sama mõõtu sul. Kuid siiski ei ole Kallase pahad tegelased nii pahad kui põnevusfilmides. Näiteks Krahvist saab peagi peategelaste sõpruskonna viies liige.

Lisaks nimetatutele on Kallase koomiksites veel palju teisi meeldejäävaid tegelasi. Näiteks Sekontia heasüdamlik, aga tahtejõuetu valitseja Kussu, sümpaatne lumeinimene Li ja Malakamaa võimuahne valitsejanna, keda hüütakse paremaks käeks.

Need koomiksid on seiklusjutud piltides. Koolipoiss kurjategijaid jahtimas. Kosmosesõidud. Lumeinimese jälitamine. Põnevad juhtumised Sekontia saarel. Lohemaa looduskaitseala teguderohked päevad. Siin lastakse püstolist, peetakse tagaajamisi autodel, põgenetakse helikopteriga, ekseldakse kõrbes, rännatakse kummaliste õhusõidukitega, avastatakse kulda, naftat ja kalliskive...

Nüüd on kõik need kaheksa lugu ühiste kaante vahel uuesti välja antud. Pealkirjaks „Kogu lugu”. Ja seda raamatut julgen küll soovitada kapsakslugemiseks kõigile väiksematele ja suurematele, poistele ja tüdrukutele.

Wimberg

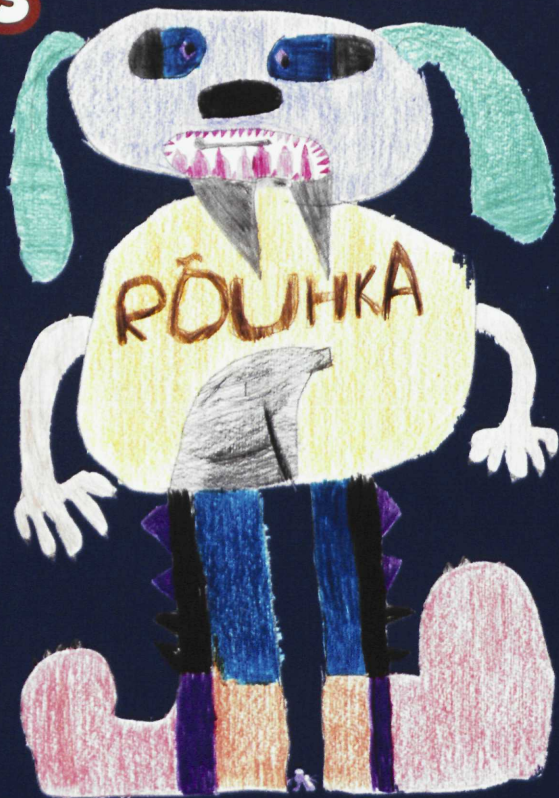

Olimar Kallase illustatsioonid

RAAMAT

dat kohta jagasid Hants Lender ja Krister Hallik. Nooremast vanuserühmast (4–8-aastased) sai esikoha Christopher Pihlakas, teine koht läks Solveig Niitrale ning kolmas koht Johanna-Stina Idlale ja Kaisa Kullasele. Lisaks anti nooremas vanuserühmas välja kolm eripreemiat, mille said Merit Heliko Kask, Taaniel Tsopp ja Lukas Koort. Toredaima pildi auhinna sai Marcus Pertelson. Palju õnne!

Jutte leiad lisaks Tähekesse koduleheküljelt www.taheke.delfi.ee

PIPARKOOGIMEHI-KESE ÕUDNE ÕHTU

Piparkoogimehike avas silmad ja arvas, et on sattunud sauna. Järsku haaras hii-gelsuur käsi temast kinni. See on jõulu-mees, rõõmustas mehike. Kohe pannakse ta kingikotti ja ta näeb varsti Teetu, kelle omaks ta pidi saama.

„Tere, mina olen Piparkoogimehike,“ jõudis ta öelda, kui tema jalga läbis-tas terav valu. Teedu teravad hambad tegid oma töö. Tükk-tüki haaval kadus piparkoogimehike poisi kõhtu.

*Christopher Pihlakas, 1. kl,
Rocca al Mare kool*

TONT LUBAS

„Tondike, tondike“, hüüdis ema.

„Jah, ema?“

„Kas sa võiksid mul aidata tuba ko-ristada?“

„Jah, ema.“

Kuid tont unustas oma lubaduse, nii et ema pidi ise toa ära koristama.

Järgmisel päeval hüüdis ema:

„Tondike, tondike, kas sa võiksid poest leiba tuua?“

„Jah, ema.“

Kuid tont unustas jälle oma luba-duse, nii et ema pidi ise poest leiba too-ma.

Järgmisel päeval hüüdis ema:

„Tondike, tondike, kas sa võiksid oma venda Kaarlit hoida, kuni ma duši all ära käin?“

„Jah, ema.“

Kuid tont unustas oma lubaduse. Väike Kaarel ronis voo-dist välja ning lõhkus ema kaelakee ära. Ja kui ema tagasi tuli, siis ta sai tondi peale vihaseks ning sõi ton-di ära.

*Solveig Niitra, 1. kl,
Tartu Katoliku kool*

*Joonistanud Eerik Tank, 4. kl,
Väike-Maaria gümnaasium*

JUBEJUTUD

Novembrikuu Tähekeses välja kuulu-tatud õudusjutuvõistlusele saabus üle 200 lahedalt jubeda loo. Žürii koosseisus Ilona Martson, Helbe Mäevere, Piret Raud ning Jaanus Vaiksoo valis nende hulgast välja leidlikumad. Suuremate (9–12-aas-taste) laste juttudest arvati esikoha vääriliseks Tony Jürisaare jutt, tei-se koha sai Rain Alev ning kolman-

*Joonistanud Kent Loog Eskla, 4. kl,
Väike-Maaria gümnaasium*

INIMSÖÖJA- KAKTUS

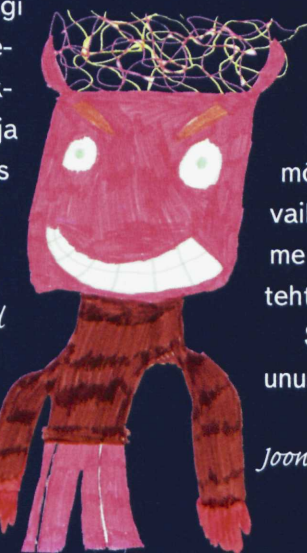
Ühes lasteaias kasvas kaktus, kes sõi väikeseid lapsi. Muidu oli ta tavaline kaktus, roheline ja okkiline. Aga tegelikult oli see roheline koll, kes tegi ennast kaktuseks.

Kui õpetaja läks korraks tualetti, haaras kaktus lapse ja neelas alla. Kui ta poisse sõi, siis ta matsutas kõvasti, aga tüdrukutest tuli tal suust krooksu. Mõnikord naeris kaktus koleda häälega: Ha-ha-ha-ha-ha!

Kui vanemad tulid oma lapsele järele, ja last ei olnud, ütles õpetaja, et ei tea, kus laps on, vist läks vanaemaga koju.

Ühel päeval mängis üks poiss tuletõrjeautoga. Kaktus vaatas, et keegi ei näe ja neelas poisi koos autoga alla. Auto hakkas kaktuse kõhus ringi sõitma ja lasi sireeni. Siis sai õpetaja teada, mis kole elukas see kaktus on. Kaktus viidi arsti juurde ja võeti lapsed tal kõhust välja. Siis kutsuti politsei, ja politsei viis kaktuse vangi.

*Lukas Koort (5 a), Tallinn
Kirja pannud ja toimetanud
emme*

*Joonistanud Ervin Punkar,
2. kl, Laeva põhikool*

*Joonistanud Maris Meos, 4. kl,
Väike-Maaria gümnaasium*

JUBE- JUTT

Mina tahan teile jutustada ühe jube-jutu, mis on nii kole, et vahetevahel poenise ka teki alla peitu – nii jube on.

See juhtus ühel õhtul, kui mu klassivend oli meile tulnud ja jäi ööseks. Kuna mulle meeldib õhtuti enne magaminekut raamatuid lugeda, siis otsustasime klassivend Karliga ka natuke lugeda. Kätte sattus meile raamatülist „Huckleberry Finni seiklused“. Algusest lugeda ei viitsinud, seepärast lõime raamatu suvalisest kohast lahti, sattusime raamatus kohale, kus Tom Sawyer ja Huckleberry Finn surnuaias olid. Ega me rohkem lugeda ei viitsinudki. Elan juhtumisi ka ise surnuaia kõrval, mõtlesime siis, et paneme vaikselt riided selga ja hiilime ka surnuaeda. Mõeldud, tehtud.

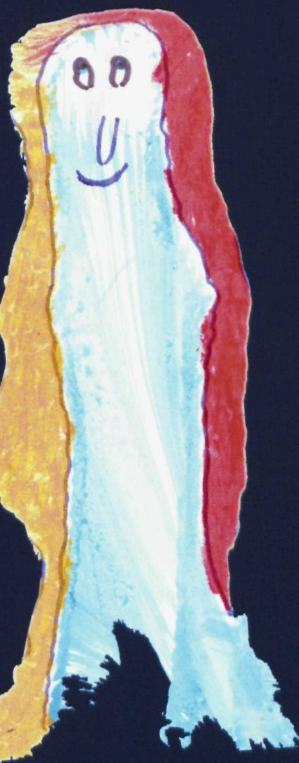
Surnuaias oli kole pime, unustasin suure ärevusega

taskulambi kaasa võtta. Koperdasime seal tasakesi, lootes näha mõnd hauakaevajat. Äkki hakkas keset ööd vares kraaksuma ja keegi liikus meie poole. Me Karliga pistime jooksu, sest hirm oli suur. Kukkusime suure jooksupu kuksile auku. See keegi, kes seal kõndis, tuli aga järjest lähemale ja kõhatas ka veel! Me istusime hiirvaikselt, klassivend värises hirmsasti, ega ma ise ka just väga julge polnud.

Must kogu tuli aga lähemale ja lähemale. Karl pistis karjuma, mina püüdsin teda rahustada, kui äkki vaatas must kogu ülevalt alla auku! Ma hakkasin ka karjuma. Siis kõhatas must kogu ja küsis, poisid, mis te siin surnuaial teete? Siis tundsin ma ta ära, see oli surnuaiavaht, onu Endel. Ta aitas meid august välja, mis, nagu selgus, oli päeval surnu jaoks kaevatud. Onu Endel seletas, et keegi käib öösiti surnuaias pahandust tegemas ja nii oli ta ööseks vahti pidama tulnud. Meil klassivennaga kadus aga igasugune isu edaspidi pimedas ringi hulkuda.

*Tony Jürisaar, 5. kl,
Juurikaru põhikool*

*Joonistanud Stenver
Velderman,
4. kl, Lasnamäe
lasteaed-alkool*

NEED ON JÄNESE JÄLJED.

Talveaeg

Talve omapäraks on kõiksugu loomade ja lindude jäljed lumel. Neid jäljeridu võid trehvata nii võsa vahel kui ka välja peal. Silm jääb hetkeks peale ja sa mõtled, et kes, miks ja kuhu. Rebased, kitsed, põdrad, koerad, kassid, oravad, nugised, nirgid, kärbid, hiired ja kes kõik veel jätavad lumele vaid temale ainuomase lumepassi. Mine vaid ja loe seda!

Lindudega on raskem. Nende jälgedest lumel pole tolku. Näed jah, et keegi on siin siblinud, ja see on ka kõik. Lindu peab ikka ennast nägema

või ta häält kuulma. Siis saab asjale pihta. Mõnus on ju teada, et kes see tegelane seal lepatüükal toksib või kuuseladvas sidistab.

Inimeselaps käib suusamäel ja järvejääl lõbu ja rõõmu pärast. Seesama tunne ei ole võõras ka metsloomadele-lindudele. Vaata kas või lindude toidulauale äsjapandud päevalilleseemnetele laskunud värvulisi. Toit võtab neil suisa laulu lah-ti! Nagu kevadel. Kogu õu kajab ja kõlab.

Samasugust elevust saab teinekord välja lugeda ka metslooma jälgedel olles. On hüppeid ja käänakuid ja kurvisid, kus tihtipeale jääb mulje, et elukat on vallanud sulaselge rõõmuhetk.

Talv on põnev aeg. Sa ära maga seda maha!

Olev Merivee

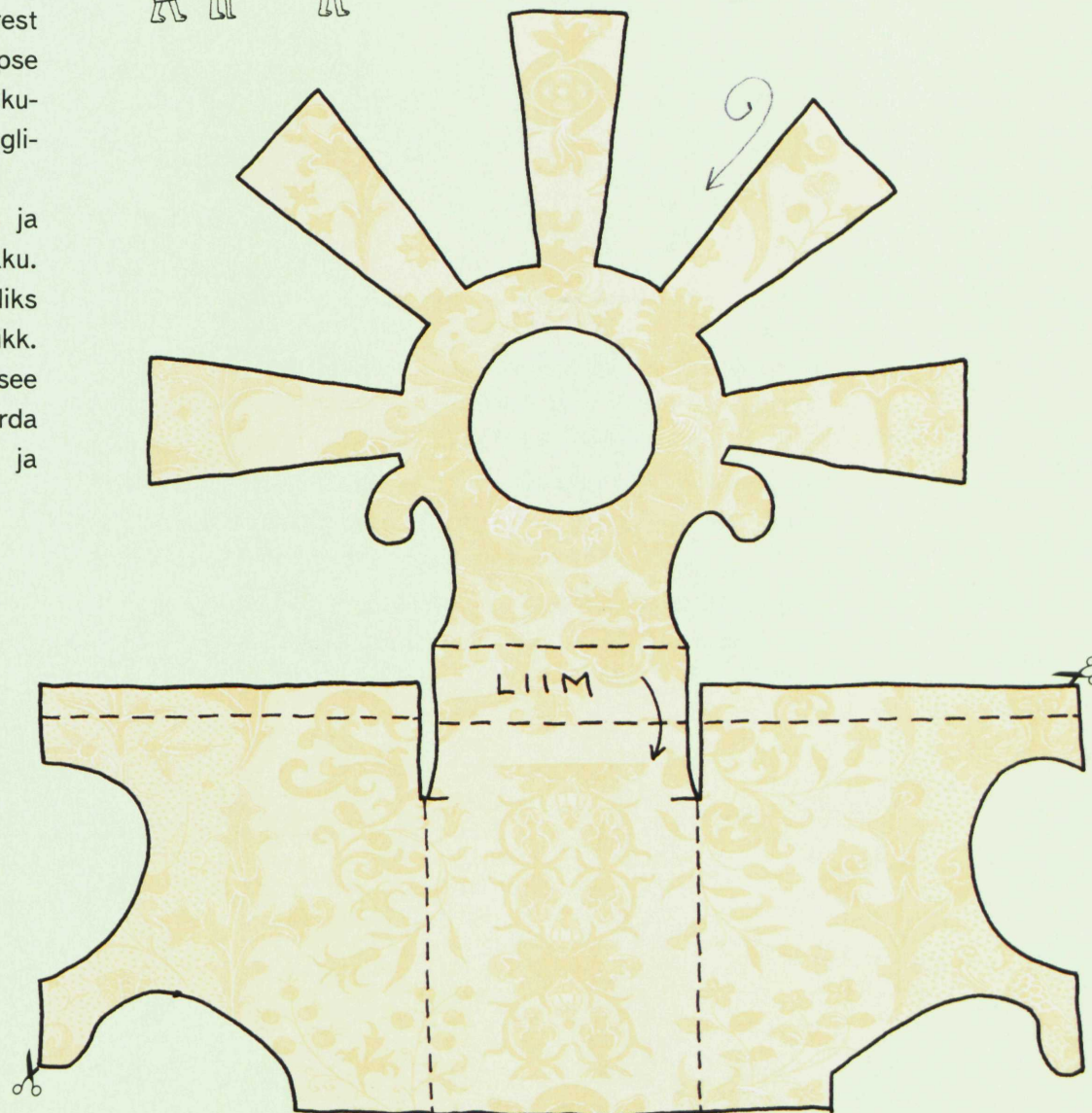
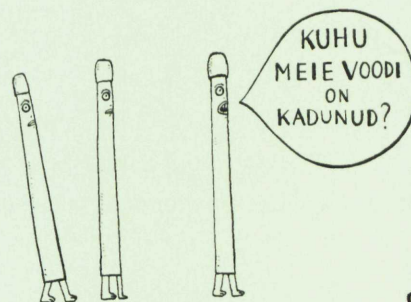

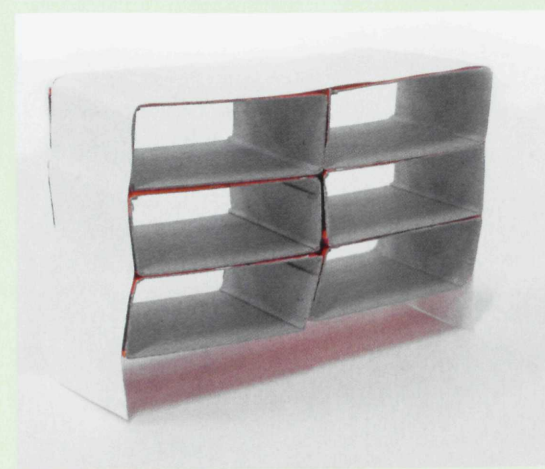
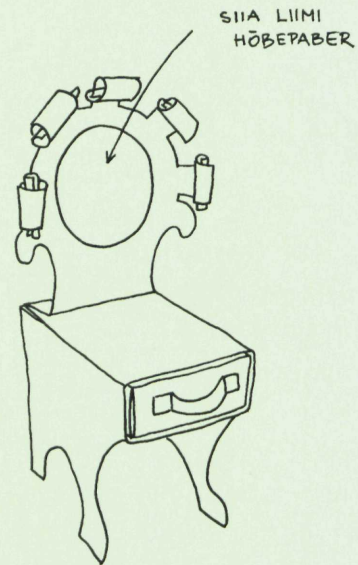
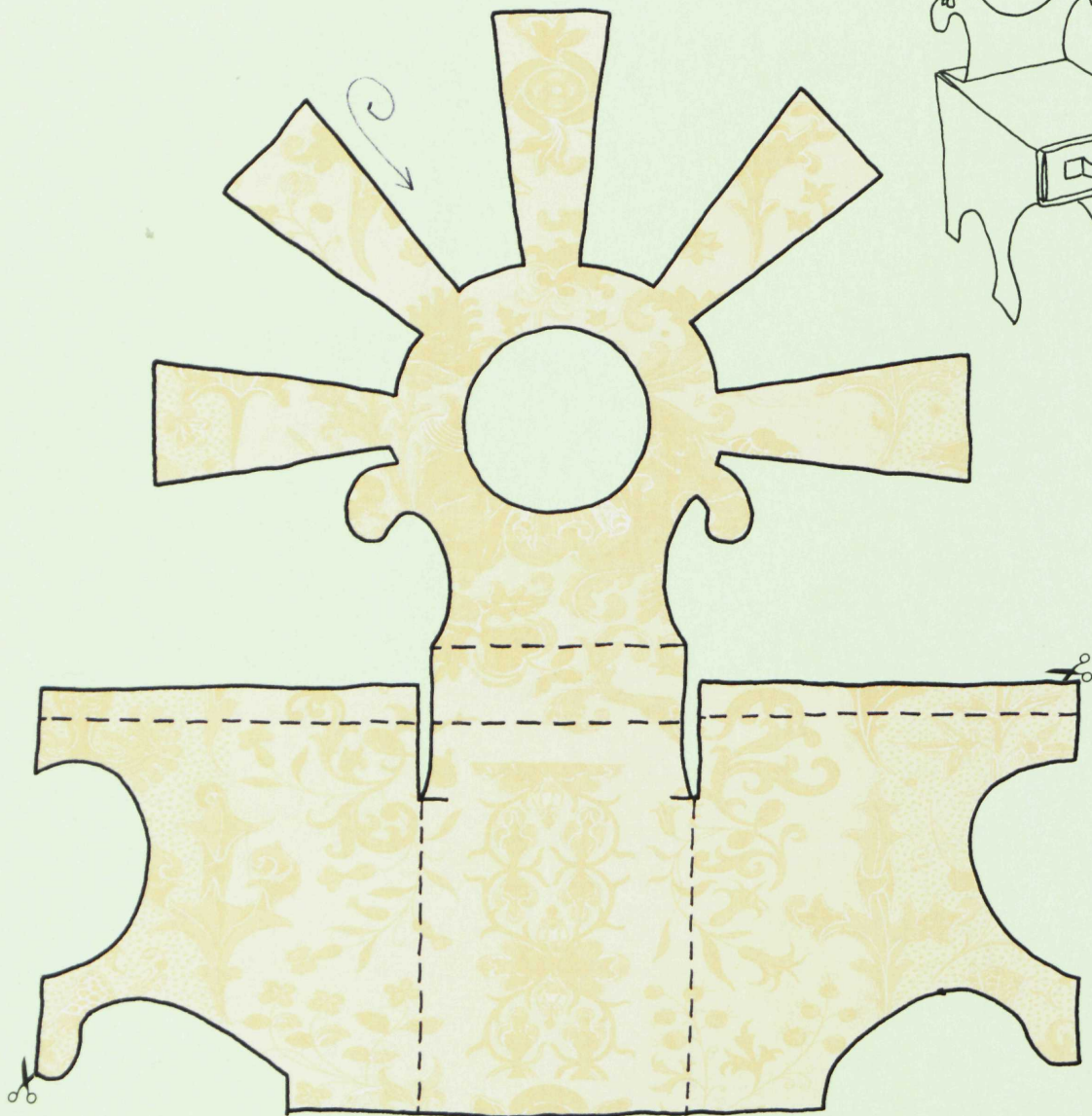
Peeglilaud

Jõulud ning aastavahetus on selleks korraks läbi. Suurest küünlapõletamisest on sul kodus kindlasti hulk tühje tikutopse järele jäänud. Nendest topsidest on võimalik teha vahva nukumööbel. Selle õpetuse järgi saad meisterdada toreda peegilaua.

Alustuseks lõika peeglilaud välja ja murra see murdejooni mööda kokku. Paberist narmad keera rulli. Peeglikliim ümmargune hõbepaberitükk. Nüüd võta tühi tikutops ja kleebi see lauale sahtliks. Seejärel meisterda sahtlile paberiribast käepide ja lauake ongi valmis.

TIKUTOPSIDEST SAAB TEHA TEISIGI TOREDAID ASJU.

KUIDAS LINNAD ENDALE NIMED SAID

Nagu inimeste puhul, on ka kõigi linnade nimedel oma tähendus. Mõni on saanud nime inimese või looma järgi, teine aga mõne sündmuse või tegevuse pärast. Sageli on erinevaid seletusi nii palju, et päris kindlalt ei tea enam keegi.

Soomlaste Helsingi on saanud nime rootsi keelest, Helsinge oli seal voolanud jõe nimi. Aga mida tähendab Helsinge, ei suuda teadlased kokku leppida. Võib-olla on nimi selline, sest esimesed elanikud kolisid sinna Rootsist Hälsinglannist, aga see võib tähendada ka väikest lindu – hahapoega.

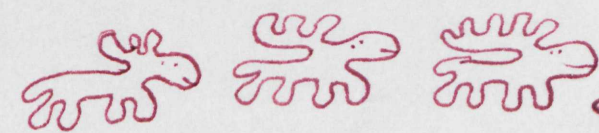
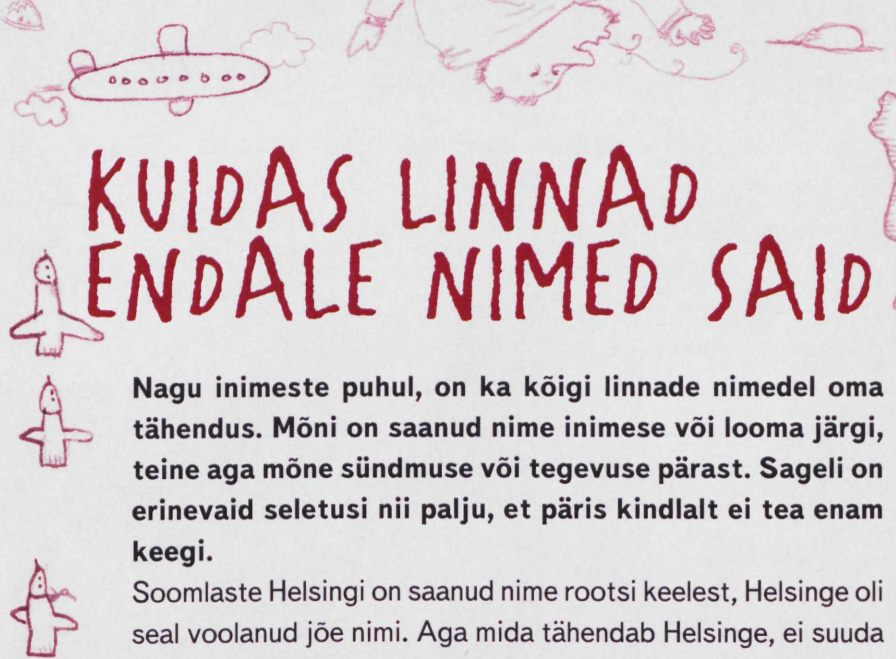
Rootslaste pealinna Stockholmi nimi on eesti keeles Palgisaar, aga miks seda nii kutsuma hakati, kindlalt ei teata. Ühe ilusama loo järgi olevat vanad rootslased visanud vette palgi ja siis vaadanud, millise saare juurde puu triivib. Sinna ehitati sadam.

Läti pealinn Riia asutati paljude linnade moodi sinna, kus jõgi suubub merre. Kaheksasada aastat tagasi otsustasid sin-

na jõudnud sakslased ehitada väikese Rīdzene jõe äärde uue linna. Rīdzene jõge enam ei ole, aga selle järgi saadi nimeks Rīga. Rīdzene olevat tähendanud käänulist jõge.

Aasias asub Singapuri riik. Õigupoolest on see üks suur linn, mis asub saare peal. Singapur on väga rikas riik, sest seal valmistatakse palju elektroonikat ja neil on tähtis sadam. Singapur tähendab eesti keeles Lõvilinna, sest kunagi ammu olivat saarele sattunud merehäädas prints, kes esimese loomana nägi seal lõvi.

Aga kuidas on eestlastega? Tallinna kohta öeldakse tavaliselt, et see on tulnud sõnadest Taani linn, aga vahel pakutakse, et see on ehk hoopis olnud Talulinn või Talilinn.

Joonistanud Alvar Jaakson

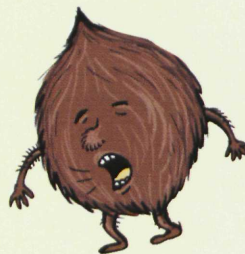
Isa on väikese Karli kenasti ära vannitanud. Lapse juukseid kuivatades ütleb ta rahulolevalt:
 „Näed sa, saimegi ilma emmeta ilusti hakkama!“
 „Saime jah,“ nõustub poeg. „Ehkki emme võtab mul enne vanniskäiku alati kingad jalast ära.“

Lörtsisel öhtul väljub kirbupere teatrist.
 „Küll on ilge ilm!“ nuriseb kirbuema. „Külm, niiske ja tuuline!“
 „Katsu vastu pidada, kallid,“ lohutab teda kirbuisa.
 „Kogume veel natuke raha ja siis ostame koera.“

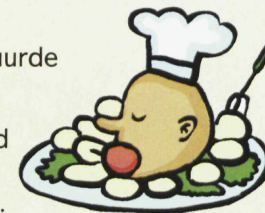

Mis on karvane ja pruun ja kõhib?
 Külma saanud kookospähkel.

Õpetaja küsib: „Juku, kas sa tähestikku tead?“
 „Muidugi tean!“ vastab Juku.
 „No ütle siis, mis tuleb pärast t-d?“
 „Küpsised!“

Õnnelik inimsööja tuleb jahilkäigult koju naise juurde ja ütleb:
 „Sain täna tervelt kolm kokka kätte. Kas paned kõik kolm ühte patta?“
 „Mitte mingil juhul!“ ütleb naine. „Sa ju tead ometi seda vana tarkust, et mida rohkem kokkasid, seda kehvem söök!“

Miks paneb jaanalind mõnikord pea liiva sisse?
 Ta vaatab salaja muttide multikaid.

Mis on ühist jalgpallil ja imikul?
 Mõlemaid söödetakse.

Mees läheb poodi lipsu ostma ja on jahmunud, et lipsud nii palju maksavad.
 „500 krooni ühe lipsu eest!“ hüüatab ta. „Selle raha eest saaksin endale paari kingi!“
 „Jah,“ ütleb müüja, „aga oleks ka pisut veider, kui teil kingad kaelas ripuksid.“

HULLJULGE HUNDI KURK ON PUNANE

MAMPS, LÄHEN ÖUE!

ÄH, SALL JA MÜTS ON TITTEDELE.

NOH, EMMEKENE ON SIND KA KÕVASTI SISSE PAKKINUD. MINA KÜLL KÜLMA EI KARDA!

VÄIKSED BEEBID ON MUIDUGI ISEASI, NEID TULEB POPUTADA JA KARMIDE OLUDE EEST KAITSTA.

ÖHTUL...

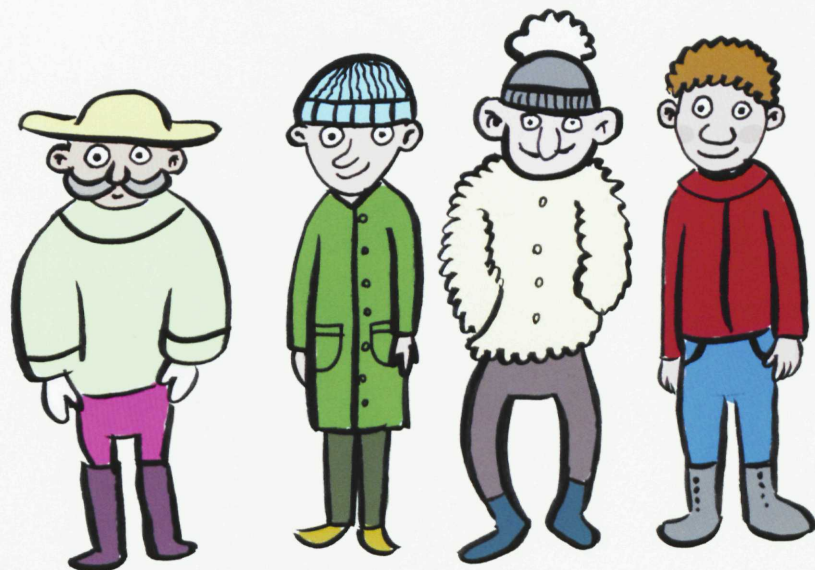
PEETRIKE, VÕTA VEEL ÜKS LUSIKATÄIS. ÄRA KARDA, SEE ROHI POLE ÜLDSEGI MÖRU.

ON SUL IKKA PIISAVALT SOE? KAS MA KOHENDAN VEEL SU PATJA?

JAH, KÕH... PALUN, EMME, KÕH-KÕH...

Selgita välja, kes on kes! Mart seisab Peetrist vasemal, Peeter on Mardi ja Antsu vahel, Tõnu on Mardist kõige kaugemal, Tõnu seisab rea lõpus.

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

ARVA ÄRA!

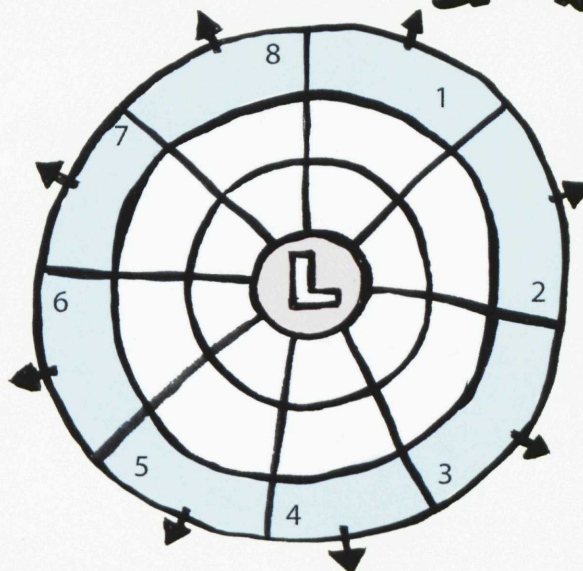
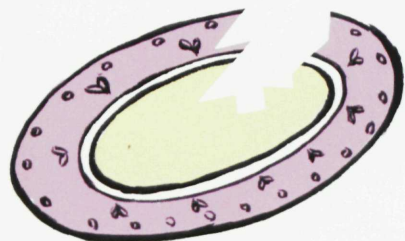
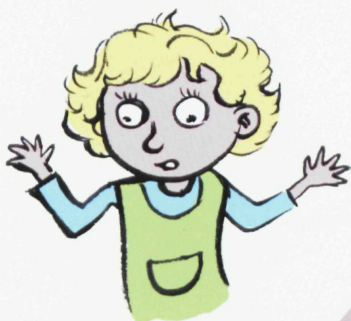

Lego auhinnad võitsid Kert Möistus Valgast ja Urmo Pungar Tartumaalt.

Millise patsi järjenumber jääb pärast patside sassimineku ainsana samaks?

Laural juhtus õnnetus. Aita tal leida taldrikust väljapudenenud kild!

Leides vastandtähendusega sõnad, saad teada millised kaks asja teevad mehe šikiks. Lahendus on helesinistes ruutudes.

1. Muhk	5. Tark
2. Keeld	6. Põrand
3.	7. Algus
4. Vaikus	8. Täiskasvanu

Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 19. jaanuariks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja meisterdamiskomplekt!

DETSEMBRIKUU „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON HANNA-STIINA TALVISTE TÜRILT. PALJU ÕNNE!

JooniStanud Anne Pikkov

HIND 15 KROONI

